HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

22 februarie 2022 *

„Trimitere preliminară – Politica comună în domeniul dreptului de azil – Proceduri comune de acordare și retragere a protecției internaționale – Directiva 2013/32/UE – Articolul 33 alineatul (2) litera (a) – Inadmisibilitatea unei cereri de protecție internațională depuse într-un stat membru de un resortisant al unei țări terțe care a obținut statutul de refugiat într-un alt stat membru, în condițiile în care copilul minor al acestui resortisant, beneficiar al statutului conferit prin protecție subsidiară, locuiește în primul stat membru – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 7 – Dreptul la respectarea vieții de familie – Articolul 24 – Interesul superior al copilului – Lipsa încălcării articolelor 7 și 24 din Carta drepturilor fundamentale ca urmare a inadmisibilității cererii de protecție internațională – Directiva 2011/95/UE – Articolul 23 alineatul (2) – Obligația statelor membre de a asigura menținerea unității familiei beneficiarilor de protecție internațională”

În cauza C-483/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Conseil d’État (Consiliul de Stat, Belgia), prin decizia din 30 iunie 2020, primită de Curte la 29 septembrie 2020, în procedura

XXXX

împotriva

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul A. Arabadjiev și doamnele A. Prechal și K. Jürimäe, domnii C. Lycourgos, S. Rodin, I. Jarukaitis și J. Passer (raportor), președinți de cameră, domnii J.-C. Bonichot, M. Safjan, F. Biltgen, P. G. Xuereb și N. Piçarra, doamna L. S. Rossi și domnul A. Kumin, judecători,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

* Limba de procedură: franceza.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru guvernul belgian, de M. Jacobs, M. Van Regemorter și C. Pochet, în calitate de agenți;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de W. Ferrante, avvocato dello Stato;

– pentru Comisia Europeană, de A. Azéma și L. Grønfeldt, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 30 septembrie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 18 și 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), a articolelor 2, 20, 23 și 31 din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9), precum și a articolului 25 alineatul (6) și a articolului 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între XXXX, pe de o parte, și Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Comisarul General pentru Refugiați și Apatrizi, Belgia, denumit în continuare „CGRA”), pe de altă parte, în legătură cu respingerea unei cereri de protecție internațională depuse în Belgia.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

3 Articolul 1 secțiunea A alineatul (2) din Convenția privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, p. 150, nr. 2545 (1954)], astfel cum a fost modificată prin Protocolul privind statutul refugiaților, încheiat la New York la 31 ianuarie 1967 (denumită în continuare „Convenția de la Geneva”), prevede:

„Pentru scopurile prezentei [Convenții de la Geneva], termenul de refugiat se va aplica oricărei persoane:

[…]

(2) care, în urma […] unor temeri justificate de a fi persecutată din cauza rasei, religiei, naționalității, apartenenței la un anumit grup social sau opiniilor sale politice, se află în afara țării a cărei cetățenie o are și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește protecția acestei

țări; sau care, neavând nicio cetățenie și găsindu-se în afara țării în care avea reședința obișnuită ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, din cauza respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

În cazul unei persoane care are mai multe cetățenii, expresia «țara a cărei cetățenie o are» vizează fiecare dintre țările a căror cetățenie o are. Nu va fi considerată ca lipsită de protecția țării a cărei cetățenie o are nicio persoană care, fără un motiv valabil întemeiat pe o teamă justificată, nu a solicitat protecția uneia dintre țările a cărei cetățenie o are."

Dreptul Uniunii

Directiva 2011/95

4 Considerentele (8), (9), (12), (18) și (39) ale Directivei 2011/95 au următorul cuprins:

„(8) În Pactul european privind imigrația și azilul, adoptat la 15 și 16 octombrie 2008, Consiliul European a constatat că există, în continuare, discrepanțe semnificative între statele membre în ceea ce privește acordarea protecției și formele acesteia și a lansat invitația de a se lua noi inițiative pentru finalizarea instituirii unui sistem european comun de azil, prevăzută de Programul de la Haga, oferind astfel un nivel de protecție mai ridicat.

(9) În Programul de la Stockholm, Consiliul European și-a reafirmat angajamentul față de obiectivul instituirii, cel târziu până în 2012, a unei zone comune de protecție și solidaritate, bazată pe o procedură de azil comună și un statut uniform, în conformitate cu articolul 78 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), pentru persoanele cărora li s-a acordat protecție internațională.

[…]

(12) Obiectivul principal al prezentei directive este, pe de o parte, să se asigure că toate statele membre pun în aplicare criterii comune de identificare a persoanelor care au o nevoie reală de protecție internațională și, pe de altă parte, să asigure un nivel minim de beneficii respectivelor persoane în toate statele membre.

[…]

(18) Atunci când pun în aplicare prezenta directivă, statele membre ar trebui să țină seama, în primul rând, de «interesul superior al copilului», în concordanță cu Convenția din 1989 a Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului. Atunci când evaluează interesul superior al copilului, statele membre ar trebui să țină seama în mod corespunzător de principiul unității familiei, de bunăstarea și dezvoltarea socială a minorului, de considerații privind siguranța și securitatea și de opiniile minorului, în conformitate cu vârsta și maturitatea sa.

[…]

(39) Răspunzând invitației lansate de Programul de la Stockholm privind instituirea unui statut uniform pentru refugiați sau persoane eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară, cu excepția derogărilor care sunt necesare și justificate în mod obiectiv, beneficiarii statutului conferit prin protecție subsidiară ar trebui să aibă aceleași drepturi și beneficii de care se bucură refugiații în temeiul prezentei directive și ar trebui să facă obiectul acelorași condiții de admisibilitate."

5 Articolul 2 din această directivă, intitulat „Definiții", prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

(j) «membri de familie» înseamnă, în măsura în care familia exista deja în țara de origine, următorii membri ai familiei beneficiarului de protecție internațională care sunt prezenți în același stat membru ca urmare a cererii de protecție internațională:

– soțul/soția beneficiarului de protecție internațională sau partenerul/partenera său/sa necăsătorit(ă) cu care se află într-o relație stabilă, în cazul în care legislația sau practica în vigoare în statul membru în cauză tratează cuplurile necăsătorite în mod similar celor căsătorite în temeiul dreptului său privind resortisanții din țările terțe;

– copiii cuplurilor menționate la prima liniuță sau ai beneficiarului de protecție internațională, cu condiția să nu fie căsătoriți, fără a se ține seama de faptul că sunt legitimi, născuți în afara căsătoriei sau adoptați în conformitate cu prevederile legislației interne;

– tatăl, mama sau un alt adult responsabil pentru beneficiarul de protecție internațională, fie prin lege, fie prin practica statului membru în cauză, în cazul în care beneficiarul respectiv este minor și necăsătorit;

[…]"

6 Capitolul VII din Directiva 2011/95, intitulat „Conținutul protecției internaționale", cuprinde articolele 20-35 din aceasta.

7 Articolul 20 din respectiva directivă, intitulat „Norme generale", prevede la alineatul (5):

„Interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial pentru statele membre în transpunerea dispozițiilor prezentului capitol în ceea ce privește minorii."

8 Articolul 23 din directiva menționată, intitulat „Menținerea unității familiei", prevede:

„(1) Statele membre se asigură că unitatea familiei poate fi menținută.

(2) Statele membre se asigură că membrii de familie ai beneficiarului de protecție internațională care, în mod individual, nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a obține această protecție pot pretinde beneficiile prevăzute la articolele 24-35, în conformitate cu procedurile de drept intern și în măsura în care aceasta este compatibilă cu statutul juridic personal al membrului de familie.

(3) Alineatele (1) și (2) nu sunt aplicabile atunci când membrul de familie este sau urmează să fie exclus de la protecție internațională în temeiul capitolelor III și V.

(4) Fără a aduce atingere alineatelor (1) și (2), statele membre pot refuza, limita sau retrage beneficiile prevăzute de respectivele alineate din motive de siguranță națională sau de ordine publică.

(5) Statele membre pot decide că prezentul articol se aplică și altor rude apropiate care trăiau în cadrul familiei la data plecării din țara de origine și care se aflau, integral sau parțial, în întreținerea beneficiarului de protecție internațională.”

Directiva 2013/32

9 Potrivit considerentului (43) al Directivei 2013/32:

„Statele membre ar trebui să examineze pe fond toate cererile, și anume să evalueze dacă solicitantul respectiv îndeplinește condițiile necesare pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva 2011/95/UE, cu excepția cazului în care prezenta directivă cuprinde dispoziții contrare, în special atunci când se poate presupune în mod rezonabil că o altă țară ar efectua examinarea sau ar asigura protecție suficientă. Statele membre ar trebui, în special, să nu aibă obligația de a evalua pe fond o cerere de protecție internațională atunci când o primă țară de azil a acordat solicitantului statutul de refugiat sau o protecție suficientă în alt mod și solicitantul va fi readmis în acea țară.”

10 Articolul 33 din această directivă, intitulat „Cereri inadmisibile”, prevede:

„(1) În afara cazurilor în care o cerere nu este examinată în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 604/2013 [al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (JO 2013, L 180, p. 31)], statele membre nu au obligația de a verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva 2011/95/UE, în cazul în care cererea este considerată inadmisibilă în temeiul prezentului articol.

(2) Statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă numai în cazul în care:

(a) un alt stat membru a acordat protecție internațională;

[…]”

Dreptul belgian

11 Articolul 57/6 alineatul 3 primul paragraf din loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Legea din 15 decembrie 1980 privind accesul pe teritoriu, ședere, stabilirea și îndepărtarea străinilor) (*Moniteur belge* din 31 decembrie 1980, p. 14584), care transpune articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32, are următorul cuprins:

„[CGRA] poate declara o cerere de protecție internațională ca fiind inadmisibilă în cazul în care:

[…]

3. solicitantul beneficiază deja de protecție internațională într-un alt stat membru al Uniunii Europene;

[…]"

Situația de fapt din litigiul principal și întrebarea preliminară

12 După ce a obținut, la 1 decembrie 2015, statutul de refugiat în Austria, reclamantul din litigiul principal s-a deplasat în Belgia la începutul anului 2016 pentru a se alătura acolo celor două fiice ale sale, dintre care una era minoră. La 14 decembrie 2016, acestea din urmă au obținut protecție subsidiară în Belgia. Statul belgian a recunoscut autoritatea părintească a reclamantului din litigiul principal asupra copilului minor, însă persoana interesată nu dispune de un drept de ședere în acest stat.

13 La 14 iunie 2018, reclamantul din litigiul principal a depus o cerere de protecție internațională în Belgia. La 11 februarie 2019, CGRA a respins această cerere ca inadmisibilă în temeiul articolului 57/6 alineatul 3 primul paragraf punctul 3 din Legea din 15 decembrie 1980 privind accesul pe teritoriu, ședere, stabilirea și îndepărtarea străinilor, pentru motivul că o protecție internațională îi fusese deja acordată persoanei interesate de un alt stat membru.

14 Prin hotărârea din 8 mai 2019, Conseil du contentieux des étrangers (Consiliul Contenciosului privind Străinii, Belgia) a respins acțiunea introdusă de reclamantul din litigiul principal împotriva acestei decizii.

15 La 21 mai 2019, reclamantul din litigiul principal a declarat recurs împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere. El arată că respectarea principiilor unității familiei și interesului superior al copilului se opune ca, în împrejurările din litigiul principal, statul belgian să își exercite posibilitatea de a declara inadmisibilă cererea sa de protecție internațională. El precizează că împrejurarea că statutul de refugiat i-a fost recunoscut în alt stat membru nu se opune posibilității de a invoca împotriva deciziei menționate principiul unității familiei, din moment ce respectivul statut nu îi permite să locuiască împreună cu copilul său minor în statul membru în care acesta din urmă a obținut beneficiul protecției subsidiare.

16 Potrivit CGRA, principiul unității familiei nu se aplică în speță întrucât nici reclamantul din litigiul principal, nici fiicele sale nu sunt lipsiți de protecție. Pe de altă parte, interesul superior al copilului nu poate justifica de unul singur admisibilitatea unei cereri de protecție.

17 Instanța de trimitere ridică problema dacă, în împrejurări în care sunt invocate principiile unității familiei și interesului superior al copilului, dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru să utilizeze posibilitatea, prevăzută la articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32, de a declara inadmisibilă o cerere de protecție internațională.

18 În aceste condiții, Conseil d'État (Consiliul de Stat, Belgia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dreptul [Uniunii], în esență articolele 18 și 24 din [cartă], articolele 2, 20, 23 și 31 din [Directiva 2011/95] și articolul 25 alineatul (6) din [Directiva 2013/32], se opune ca, în vederea transpunerii abilitării conferite prin articolul 33 alineatul (2) litera (a) din [Directiva 2013/32], un stat membru să respingă o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă din cauza unei protecții deja acordate de un alt stat membru, în cazul în care solicitantul este tatăl unui copil minor neînsoțit care a obținut protecție în primul stat membru, este unicul părinte din familia nucleară prezent alături de acesta, trăiește împreună cu el, iar autoritatea sa părintească asupra copilului i-a fost recunoscută de către respectivul stat membru? Principiile unității familiei și interesului superior al copilului nu impun, dimpotrivă, ca acestui părinte să i se acorde protecție de către statul în care copilul său a obținut protecție?"

Procedura în fața Curții

19 Prin scrisoarea din 10 decembrie 2020, guvernul belgian, pe de o parte, a informat Curtea cu privire la faptul că reclamantul din litigiul principal a prezentat, la 4 noiembrie 2020, o nouă cerere de protecție internațională și, pe de altă parte, a informat Curtea cu privire la îndoielile sale privind pertinența, în aceste împrejurări, a menținerii trimiterii preliminare.

20 În urma acestei informări, grefa Curții, prin scrisoarea din 20 ianuarie 2021, a solicitat instanței de trimitere observațiile sale în această privință.

21 Prin scrisoarea din 11 februarie 2021, instanța de trimitere a informat Curtea cu privire la dorința sa de a menține trimiterea preliminară.

Cu privire la întrebarea preliminară

22 Prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită să se stabilească în esență dacă articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32, citit în lumina articolului 7 și a articolului 24 alineatul (2) din cartă, trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru să exercite posibilitatea oferită de această dispoziție de a respinge o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă pentru motivul că solicitantului i s-a acordat deja statutul de refugiat de către un alt stat membru, atunci când acest solicitant este tatăl unui copil minor neînsoțit care a obținut beneficiul protecției subsidiare în primul stat membru, este unicul părinte din familia nucleară prezent alături de acesta, trăiește cu respectivul copil minor și i-a fost recunoscută autoritatea părintească asupra acestuia de către statul membru menționat.

23 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 33 alineatul (1) din Directiva 2013/32, în afara cazurilor în care o cerere nu este examinată în conformitate cu Regulamentul nr. 604/2013, statele membre nu au obligația de a verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva 2011/95 în cazul în care cererea este considerată inadmisibilă în temeiul acestui articol. Articolul 33 alineatul (2) din Directiva 2013/32

enumeră în mod exhaustiv situațiile în care statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă [Hotărârea din 19 martie 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, punctul 29 și jurisprudența citată]. Printre aceste situații figurează cea prevăzută la litera (a) a acestei din urmă dispoziții, în care o protecție internațională a fost deja acordată de un alt stat membru.

24 Reiese astfel din însuși modul de redactare a articolului 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32 că statele membre nu au obligația de a verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva 2011/95 în cazul în care o asemenea protecție este deja asigurată în alt stat membru.

25 Această interpretare răspunde de altfel finalității articolului 33 alineatul (2) din Directiva 2013/32, care constă, după cum a constatat deja Curtea, în atenuarea obligației statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prin definirea cazurilor în care o astfel de cerere este considerată inadmisibilă [Hotărârea din 19 martie 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, punctul 30 și jurisprudența citată].

26 Instanța de trimitere ridică totuși problema eventualei existențe a unor excepții de la posibilitatea oferită statelor membre, în temeiul acestei dispoziții, de a nu verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională, excepții care ar putea fi justificate în esență de dreptul la respectarea vieții de familie și de necesara luare în considerare a interesului superior al copilului, consacrate la articolul 7 și, respectiv, la articolul 24 alineatul (2) din cartă.

27 În această privință, trebuie amintit în primul rând că dreptul Uniunii se întemeiază pe premisa fundamentală potrivit căreia fiecare stat membru împărtășește cu toate celelalte state membre și recunoaște că acestea împărtășesc cu el o serie de valori comune pe care se întemeiază Uniunea, după cum se precizează la articolul 2 TUE. Această premisă implică și justifică existența încrederii reciproce între statele membre în recunoașterea acestor valori și, așadar, în respectarea dreptului Uniunii care le pune în aplicare, precum și în faptul că ordinile lor juridice naționale sunt în măsură să furnizeze o protecție echivalentă și efectivă a drepturilor fundamentale recunoscute de cartă, în special la articolele 1 și 4 din aceasta, care consacră una dintre valorile fundamentale ale Uniunii și ale statelor sale membre (Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 83, precum și jurisprudența citată), și anume demnitatea umană, care cuprinde printre altele interzicerea tratamentelor inumane sau degradante.

28 Principiul încrederii reciproce între statele membre are, în dreptul Uniunii, o importanță fundamentală în ceea ce privește în special spațiul de libertate, securitate și justiție pe care Uniunea îl constituie și care asigură, conform articolului 67 alineatul (2) TFUE, absența controalelor asupra persoanelor la frontierele interne și dezvoltă o politică comună în domeniul dreptului de azil, al imigrării și al controlului la frontierele externe care este întemeiată pe solidaritatea între statele membre și care este echitabilă față de resortisanții țărilor terțe. În acest domeniu, principiul încrederii reciproce impune fiecăruia dintre aceste state să considere, mai puțin în situații excepționale, că toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de acesta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 84, precum și jurisprudența citată).

29 Prin urmare, în cadrul sistemului european comun de azil, trebuie să se prezume că tratamentul aplicat solicitanților de protecție internațională în fiecare stat membru este conform cu cerințele impuse de cartă, de Convenția de la Geneva, precum și de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950. Situația este aceeași printre altele în ceea ce privește aplicarea articolului 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32, care constituie, în cadrul procedurii comune de azil instituite prin această directivă, o expresie a principiului încrederii reciproce (Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 85, precum și jurisprudența citată).

30 Nu poate fi exclus totuși ca, în practică, acest sistem să întâmpine dificultăți majore de funcționare într-un anumit stat membru, astfel încât să existe un risc serios ca unii solicitanți de protecție internațională să fie tratați, în acest stat membru, într-un mod incompatibil cu drepturile lor fundamentale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 86, precum și jurisprudența citată).

31 Din cuprinsul punctelor 29 și 30 din prezenta hotărâre rezultă că autoritățile unui stat membru nu pot exercita posibilitatea care le este oferită de articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32 atunci când au ajuns la concluzia, pe baza unor elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător și în raport cu standardul de protecție a drepturilor fundamentale garantat de dreptul Uniunii, că există, în statul membru în care resortisantul unei țări terțe beneficiază deja de o protecție internațională, deficiențe fie sistemice sau generalizate, fie afectând anumite grupuri de persoane și că, având în vedere asemenea deficiențe, există motive serioase și întemeiate să se creadă că respectivul resortisant va fi expus unui risc real de a fi supus unor tratamente inumane sau degradante în sensul articolului 4 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punctele 85-90, precum și Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 92).

32 În schimb, articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32 nu se opune ca un stat membru să exercite posibilitatea oferită de această dispoziție de a respinge o cerere de acordare a statutului de refugiat ca inadmisibilă pentru motivul că un alt stat membru a acordat deja solicitantului protecție internațională, în cazul în care condițiile de viață previzibile pe care le-ar avea solicitantul menționat în calitate de beneficiar al unei protecții internaționale în acest alt stat membru nu l-ar expune unui risc serios de a suferi un tratament inuman sau degradant în sensul articolului 4 din cartă. Împrejurarea că beneficiarii unei asemenea protecții nu primesc, în respectivul stat membru, nicio alocație de subzistență sau sunt destinatari ai unei astfel de alocații într-o limită net inferioară celei din alte state membre, fără a fi totuși tratați diferit față de resortisanții acelui stat membru, nu permite să se constate o încălcare a articolului 4 amintit, cu excepția cazului în care solicitantul se află, din cauza vulnerabilității sale speciale și independent de voința sa și de alegerile sale personale, într-o situație de lipsuri materiale extreme, care să nu îi permită să facă față celor mai elementare nevoi ale sale, cum sunt îndeosebi cele de a se hrăni, de a se spăla și de a-și asigura o locuință, și care i-ar aduce atingere sănătății fizice sau mentale ori care l-ar aduce într-o stare de degradare incompatibilă cu demnitatea umană (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctele 89, 90 și 101).

33 În speță și sub rezerva unei verificări de către instanța de trimitere, singura competentă să se pronunțe cu privire la faptele din litigiul principal, nu reiese din cererea de decizie preliminară că aceasta ar putea fi situația în ceea ce privește condițiile de viață ale reclamantului din litigiul

principal în Austria. Fără a aduce atingere unei asemenea verificări, rezultă mai degrabă din ansamblul elementelor din dosarul de care dispune Curtea că cererea de protecție internațională prezentată în Belgia de reclamantul din litigiul principal nu este motivată de o nevoie de protecție internațională ca atare, care este deja satisfăcută în Austria, ci de voința acestuia de a asigura unitatea familiei în Belgia.

34 Prin urmare, situația reclamantului din litigiul principal nu este de așa natură încât să impună statelor membre, în conformitate cu jurisprudența rezultată din Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții (C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219), să se abțină, cu titlu excepțional, să își exercite posibilitatea, care le este oferită la articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32, de a respinge o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă.

35 Trebuie să se stabilească totuși, în al doilea rând, dacă articolul 7 și articolul 24 alineatul (2) din cartă se opun ca posibilitatea oferită unui stat membru de articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32 de a respinge o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă pentru motivul că solicitantului i s-a acordat deja o astfel de protecție de către un alt stat membru să fie exercitată în condițiile descrise la punctul 22 din prezenta hotărâre.

36 Încălcarea unei dispoziții a dreptului Uniunii care conferă un drept material beneficiarilor protecției internaționale care nu are drept consecință nerespectarea articolului 4 din cartă, chiar presupunând că ar fi dovedită, nu împiedică statele membre să exercite posibilitatea oferită de articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 92). În această privință, spre deosebire de protecția împotriva oricărui tratament inuman și degradant, consacrată la articolul 4 din cartă, drepturile garantate la articolele 7 și 24 din aceasta din urmă nu au un caracter absolut și, prin urmare, pot face obiectul unor restricții în condițiile prevăzute la articolul 52 alineatul (1) din cartă.

37 Astfel, o asemenea interpretare permite să se asigure respectarea principiului încrederii reciproce pe care se întemeiază sistemul european de azil și pe care îl materializează acest articol 33 alineatul (2) litera (a), după cum s-a subliniat la punctul 29 din prezenta hotărâre.

38 Pe de altă parte, instanța de trimitere se referă de asemenea în cererea sa de decizie preliminară la articolul 23 din Directiva 2011/95, în special la alineatul (2) al acestuia.

39 Chiar dacă această dispoziție nu prevede extinderea, prin derivare, a statutului de refugiat sau a statutului conferit prin protecție subsidiară la membrii de familie ai persoanei căreia îi este acordat acest statut, astfel încât în speță împrejurarea că cele două fiice ale reclamantului din litigiul principal beneficiază de protecție subsidiară nu presupune că el ar trebui, numai pentru acest motiv, să beneficieze în acest temei de o protecție internațională în același stat membru, dispoziția menționată impune în mod expres statelor membre să vegheze la menținerea unității familiei, prin instituirea unui anumit număr de avantaje pentru membrii de familie ai beneficiarului protecției internaționale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 noiembrie 2021, Bundesrepublik Deutschland (Menținerea unității familiei), C-91/20, EU:C:2021:898, punctul 36 și jurisprudența citată]. Acordarea avantajelor menționate, care sunt prevăzute la articolele 24-35 din Directiva 2011/95 și printre care figurează în special dreptul de ședere, necesită îndeplinirea a trei condiții, care privesc, în primul rând, calitatea de membru de familie în sensul articolului 2 litera (j) din această directivă, în al doilea rând, faptul de a nu îndeplini individual condițiile necesare pentru a obține protecție internațională și, în al treilea rând, compatibilitatea cu statutul juridic personal al membrului de familie respectiv.

40 Or, în primul rând, împrejurarea că părintele și copilul său minor au cunoscut parcursuri migratorii distincte înainte de a fi reuniți în statul membru în care copilul beneficiază de o protecție internațională nu împiedică considerarea părintelui drept membru de familie al beneficiarului menționat în sensul articolului 2 litera (j) din Directiva 2011/95, în măsura în care respectivul părinte a fost prezent pe teritoriul acestui stat membru înainte de a se statua cu privire la cererea de protecție internațională a copilului său [a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 septembrie 2021, Bundesrepublik Deutschland (Membru de familie), C-768/19, EU:C:2021:709, punctele 15, 16, 51 și 54].

41 În al doilea rând, în raport cu obiectivul articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95 de a asigura menținerea unității familiei beneficiarilor unei protecții internaționale și având în vedere, pe de altă parte, faptul că dispozițiile Directivei 2011/95 trebuie interpretate în lumina articolului 7 și a articolului 24 alineatele (2) și (3) din cartă [a se vedea Hotărârea din 9 septembrie 2021, Bundesrepublik Deutschland (Membru de familie), (C-768/19, EU:C:2021:709, punctul 38], trebuie să se considere că un resortisant al unei țări terțe a cărui cerere de protecție internațională este inadmisibilă și, prin urmare, a fost respinsă în statul membru în care copilul său minor beneficiază de o protecție internațională ca urmare a statutului de refugiat de care dispune într-un alt stat membru nu îndeplinește în mod individual condițiile necesare pentru obținerea protecției internaționale în primul stat membru, ceea ce conferă astfel în acest stat membru dreptul la acordarea acestui resortisant a avantajelor prevăzute la articolele 24-35 din Directiva 2011/95.

42 În al treilea rând, în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95, acordarea unor astfel de avantaje trebuie însă să fie compatibilă cu statutul juridic al resortisantului în cauză al țării terțe.

43 În această privință, din Hotărârea din 9 noiembrie 2021, Bundesrepublik Deutschland (Menținerea unității familiei) (C-91/20, EU:C:2021:898, punctul 54), reiese că această rezervă privește verificarea aspectului dacă resortisantul în cauză, membru de familie al unei persoane care beneficiază de o protecție internațională, nu are deja dreptul în statul membru care a acordat această protecție internațională la un tratament mai bun decât cel care rezultă din avantajele prevăzute la articolele 24-35 din Directiva 2011/95. Sub rezerva unei verificări de către instanța de trimitere, această situație nu pare să se regăsească în speță, din moment ce acordarea statutului de refugiat într-un stat membru nu conferă în principiu celui care beneficiază de această protecție internațională un tratament mai bun, în alt stat membru, decât cel care rezultă din avantajele prevăzute la articolele 24-35 din Directiva 2011/95 în acest alt stat membru.

44 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32, citit în lumina articolului 7 și a articolului 24 alineatul (2) din cartă, trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru să exercite posibilitatea oferită de această dispoziție de a respinge o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă pentru motivul că solicitantului i s-a acordat deja statutul de refugiat de către un alt stat membru, în cazul în care acest solicitant este tatăl unui copil minor neînsoțit care a obținut beneficiul protecției subsidiare în primul stat membru, fără a se aduce însă atingere aplicării articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95.

Cu privire la cheltuielile de judecată

45 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale, citit în lumina articolului 7 și a articolului 24 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru să exercite posibilitatea oferită de această dispoziție de a respinge o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă pentru motivul că solicitantului i s-a acordat deja statutul de refugiat de către un alt stat membru, în cazul în care acest solicitant este tatăl unui copil minor neînsoțit care a obținut beneficiul protecției subsidiare în primul stat membru, fără a se aduce însă atingere aplicării articolului 23 alineatul (2) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate.

Semnături